

Kristianstads
kommun

VA-utbyggnadsplan för Kristianstads kommun 2016-2025

Om rapporten

Datum: Huvuddokumentet antaget av kommunfullmäktige 2016-10-18

Av: VA-avdelningen, redaktör Malin Åberg.

Framsida: Tosteberga, Foto: Cecilia Sandén, Kristianstads kommun

Detta är en kortversion av VA-planen med fokus på utvidgning av verksamhetsområdet för vatten och avlopp i Kristianstads kommun. För fullständigt dokument vänligen kontakta C4 Teknik, VA-avdelningen

Innehåll

Om rapporten.....	2
Inledning	4
Bakgrund och syfte.....	5
Kommunal VA-planering.....	5
Strategier för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp.....	7
Behovsbedömning och prioriteringsgrunder för utbyggnad av VA i befintlig bebyggelse.....	7
Teknikval vid utbyggnad– beräkning av systemkostnad.....	7
VA- utbyggnad i stråk	8
Finansiering av utbyggnad av allmänt VA.....	8
Utbyggnad av VA vid nyexploatering	9
Anslutning av enstaka fastigheter till det kommunala VA-nätet.....	10
Utbyggnad av kommunal vatten- och avloppsförsörjning 2016-2025	11
Beskrivning av utbyggnadsområden	12
Prioritering av VA-utbyggnad med handlingsplan och konsekvensbeskrivning.....	18
Handlingsplan i väntan på kommunalt VA.....	23
Bygglov i väntan på VA-utbyggnad.....	23
För områden med ny bebyggelse där utbyggnad är planerad mer än fem år framåt i tiden:....	23
För områden med planerad VA-utbyggnad inom 5 år:	23
Ny bebyggelse i grupp.....	24
Tillsyn och prövning av enskilda avloppsanordningar enligt Miljöbalken i väntan på utbyggnad..	24
Utbyggnad inom 5 år.....	24
Utbyggnad inom 5-10 år	25
Utbyggnad om tidigast 10 år	25
Tekniska lösningar som är lämpliga i väntan på VA-utbyggnad.....	25
Information till fastighetsägare.....	26
Plan för enskild VA-försörjning.....	27
Tillsyn enligt Miljöbalken	27
Normal och hög skyddsnivå	28
Tekniska lösningar.....	28
Utbyggnad av VA i befintlig bebyggelse – så här går det till	31
Definitioner	32
VA-policy.....	33
Planering för ny bebyggelse	33

Inledning

VA-planen utgör ett strategiskt styrdokument som ska antas av kommunfullmäktige och ska ses som en komplettering och underlag till kommunens översiktsplan (ÖP) när det gäller VA-försörjning (dricksvatten, spillvatten, dag- och dränvatten) och de behov, omvärldsfaktorer och förutsättningar som påverkar VA-försörjningen inom kommunen de närmaste 20 åren.

Som stöd för inriktningen i VA-planen har en VA-policy tagits fram för VA-försörjningen inom kommunen. VA-policyn, som ska vara ett mer hållbart dokument, antas ihop med VA-planen, men är ett separat dokument. I denna kortversion har dock VA-policyn lagts till.

Det är viktigt att komma ihåg att dokumentet anger en planering på en mycket översiktlig nivå. För varje projekt eller åtgärd behöver sedan förstudier göras, varefter startbeslut fattas i TN och projektering och genomförande kan påbörjas. De budgeterade medlen som finns angivna är också grovt beräknade vilket kommer att förfinas i samband med förstudiearbetet.

Bakgrund och syfte

Fungerande vatten- och avloppsförsörjning är en förutsättning för ett hållbart samhälle och en grundsten för varje civilisation.

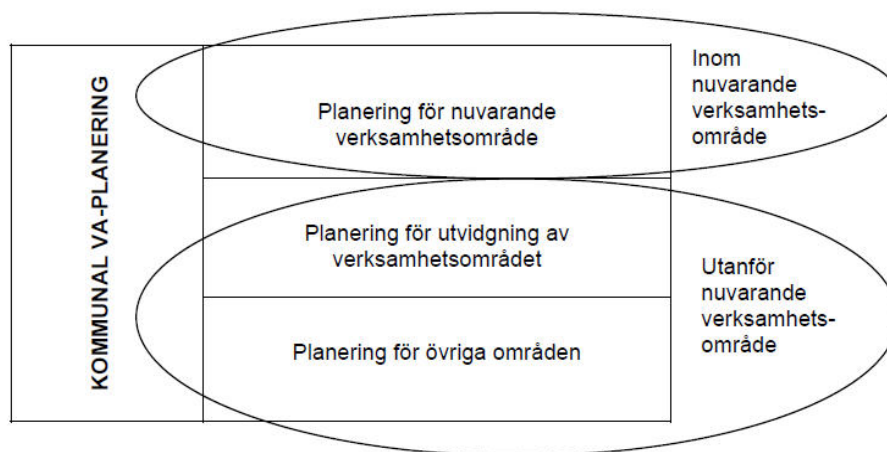
För att uppnå en hållbar vatten-, avlopps- och dagvattenförsörjning i en kommun krävs en strategisk, långsiktig planering och tydliga beslut om vilken utveckling kommunen strävar emot samt kunskap om de vattentillgångar och recipienter som blir berörda. Det är av stor vikt att VA-planeringen har en nära koppling till kommunens övergripande mål och visioner för bostadsbebyggelse, service och befolkningsutveckling så som det beskrivs i översiktsplanen.

Kristianstads kommun är geografiskt utbredd med många mindre samhällen utan kommunalt avlopp och ett mycket stort antal enskilda avlopp. En del av dessa mindre samhällen utan kommunalt avlopp idag behöver för att uppfylla lagkraven anslutas till den kommunala VA-anläggningen, men det stora flertalet av de enskilda avloppen kommer inte att anslutas och behöver därmed uppgraderas med bättre rening för att minska belastningen på sjöar, vattendrag och grundvatten.

Framtagandet av VA-planen med handlingsplan kommer underlätta för både kommunens egen handläggning av ärenden samt enskildas möjligheter att planera sitt boende.

Kommunal VA-planering

Den kommunala VA-planeringen måste omfatta hela kommunen och inte begränsas till områden som idag har allmänna anläggningar för VA. VA-planeringen kan utifrån kommunens geografiska område delas upp i tre huvuddelar vilket illustreras i Figur 1.

Figur 1: Kommunal VA-planering inom och utom verksamhetsområde (Länsstyrelsen i Stockholm, 2009)

Alla tre delar måste finnas med för att täcka in hela kommunen. Planeringen behöver ske för att förvalta och utveckla den allmänna VA-anläggningen inom kommunens verksamhetsområde och för de områden där den allmänna VA-anläggningen har behov av att byggas ut. Planering behöver även ske för de områden som kommer att ha fortsatt enskild VA-försörjning.

Med en vatten- och avloppsplan ökar möjligheterna att förbättra vattnets status i både grundvatten och ytvatten genom att kommunen får möjlighet att ur vattensynpunkt styra bebyggelse och verksamheter via fysisk planering. En sådan plan underlättar också tillsyn och prövning enligt Miljöbalken och Lagen om allmänna vattentjänster. VA-planen är också ett underlag för att prioritera åtgärder som är mest kostnadseffektiva.

Grunden för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp finns i bestämmelserna i **Lag (2006:412) om Allmänna Vattentjänster** (LAV eller vattentjänstlagen) som syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang om det behövs med hänsyn till skyddet av människors hälsa eller miljön. Om en anläggning behövs är det kommunens ansvar att bestämma det geografiska område inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, ett så kallat *verksamhetsområde*. En *vattentjänst* utgörs här av vatten- och/eller avloppsförsörjning. Det är kommunens ansvar att behovet inom verksamhetsområdet tillgodoses genom en *allmän Va-anläggning*. En allmän Va-anläggning är en Va-anläggning som kommunen har ett rättsligt bestämmande och inflytande över och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt vattentjänstlagen.

Flera andra lagar reglerar uppfyllandet av vilka krav som ställs på både allmänna och enskilda Va-anläggningar genom miljöbalken med föreskrifter, livsmedelslagstiftningen, plan- och bygglagen och anläggningslagen.

Strategier för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp.

Behovsbedömning och prioriteringsgrunder för utbyggnad av VA i befintlig bebyggelse

Behovsbedömning och prioriteringen av vilka områden som ska komma att ingå i verksamhetsområdet baseras i första hand på:

- recipientens känslighet (bedömning av påverkan på grundvatten och ytvatten)
- belastningen från området (antalet fastigheter)
- kostnad för utbyggnad/fastighet (enligt schablonberäkning)
- bedömning av framtida bebyggelseutveckling (bedömning utifrån översiktsplanen)

Metoden som har använts för bedömning av olika bebyggelsegrupper bygger på en matris där varje grupp har bedömts utifrån ovanstående variabler. Varje grupp har sammanvägts till en av tre prioriteringsnivåer: **hög**, **mellan** eller **låg**. De bebyggelsegrupper som ska få utbyggt kommunalt avlopp föreslås utifrån detta anslutas enligt en stråkstrategi där man hanterar flera bebyggelsegrupper tillsammans i stället för var för sig. Se vidare i avsnittet "VA-utbyggnad i stråk".

Avslutningsvis har en helhetsbedömning gjorts för varje bebyggelsegrupp som har resulterat i en sammanvägd prioritering i en av ovan nämnda tre prioriteringsnivåer. En förnyad och utförligare behovsbedömning av samtliga vattentjänster får göras i samband med fördjupad utredning för respektive stråk.

Teknikval vid utbyggnad– beräkning av systemkostnad

Vid teknikval vid utbyggnad av kommunalt VA har kommunen att ta hänsyn till dels investeringskostnad för utbyggnad samt driftkostnad efter utbyggnad. Utbyggnad av VA ska göras kostnadseffektivt och med helhetssyn. Detta kan för varje stråk innebära antingen central rening eller lokal rening.

För beräkning av kostnaden för VA-utbyggnad har beräkningar gjorts med en metod som jämför kostnaden för investering och driftkostnad per år för central rening i det närmast belägna reningsverket jämfört med investering och drift för ett lokalt reningsverk. I de allra flesta fall är det mest kostnadseffektivt per fastighet med central rening före lokal rening.

Aspekten att större reningsverk har bättre reningsgrad per personekvivalent (pe) har även tagits hänsyn till. Ett färre antal recipientpunkter kan också vara bättre ur ett miljöperspektiv.

Enligt förslaget tillkommer ca 3200 pe till Kristianstad CRV. Nuvarande belastning motsvarar ca 140 000 pe som årsmedel, toppbelastningen är emellertid högre och för industrin finns i nuläget inte tillräckligt utrymme. Om visionen om 90 000 invånare 2025 uppfylls (enligt Översiktsplanen), tillkommer ca 10 000 pe till CRV. Det innebär att utbyggnadsområdena i utbyggnadsplanen som föreslås anslutas till CRV, med nuvarande belastning från livsmedelsindustrin, kommer att öka med endast ca 2,1 % av belastningen 2025. Totalt sett behöver dock kapaciteten på CRV utökas för att möjliggöra högre toppbelastning.

VA- utbyggnad i stråk

Den valda **stråkstrategin** innebär att man hanterar flera bebyggelsegrupper ihop istället för varje grupp för sig genom att ”koppla på” de bedömda bebyggelsegrupperna i tur och ordning till stråk i VA-nätet. För varje utbyggnadsstråk kan det behöva göras mer fördjupade studier för att klarlägga teknikval för varje enskilt stråk. För att få en större kostnadseffektivitet i utbyggnaden och för att få samordningsvinster har strategin att stråken byggs ut i sin helhet valts. Det är alltså prioriteringsordningen av utbyggnadsstråken som helhet som skall fastställas med utgångspunkt i den bedömning som har gjorts - inte tidpunkten för utbyggnad av den enskilde bebyggelsegruppen. Kostnadseffektiviteten uppnås genom att projekteringstid och genomförandetid kan förkortas. Dessutom har stråken utformats för att ge möjlighet att erbjuda fler fastigheter ”på vägen” kommunalt VA vilket gör att man får en större kostnadseffektivitet.

Ytterligare effekter av stråkmodellen är:

- Genom att använda eller förbättra kapaciteten i befintliga reningsverk uppnås hög reningseffekt för satsade medel.
- Antalet mindre reningsverk i kommunen minskar. Mindre verk kan behöva anpassas till nya strängare krav framöver och har dessutom höga driftskostnader (tillsyn och kemikalier).

Finansiering av utbyggnad av allmänt VA

Vid utbyggnad av allmänt VA fattas beslut om verksamhetsområde. Inom verksamhetsområde för vatten, spillvatten och/eller dagvatten är ingående fastigheter skyldiga att betala avgifter för de vattentjänster som det enligt vattentjänstlagen finns ett behov för. Avgiften delas upp i en anläggningsavgift och bruksavgift.

Anläggningsavgiften ska täcka de kostnader som kommunen har för att bygga ut VA-anläggningen. Brukningsavgiften ska täcka löpande kostnader för drift och underhåll, personalkostnader, administrativa kostnader samt kapitalkostnader. Anläggningsavgiftens storlek ska avspegla kostnadsutvecklingen för utbyggnad av VA i Kristianstads kommun. Anläggningsavgiften i VA-taxan ska löpande ses över så att den stämmer överens med kommunens normala kostnad för utbyggnad av kommunalt VA. Det betyder att hur kommunen styr sin bebyggelseutveckling är avgörande för utvecklingen av VA-taxan.

Om utbyggnad i ett område innebär en kostnadsökning som är beaktansvärd för att området har särförhållanden har kommunfullmäktige möjlighet att besluta om s.k. särtaxa. Exempel på särförhållande kan vara att området är extraordinärt kuperat, eller har besvärliga markförhållanden med mycket vatten och berg.

Det är även tillåtet enligt Lagen om allmänna vattentjänster att bekosta viss del av VA-utbyggnaden med skattemedel.

Utbyggnad av VA vid nyexploatering

Vid nyexploatering sker bedömningen om bebyggelsen innebär ett kommunalt ansvar enligt vattentjänstlagen och om beslut om verksamhetsområde ska fattas i arbetet med att ta fram en detaljplan. Detta gäller för samtliga vattentjänster, d.v.s. vatten, spillvatten samt dagvatten. För bedömningen om VA-utbyggnad är möjlig för ny bebyggelse är översiktsplanen (ÖP) vägledande och grund för dimensionering och planering av utbyggnad av ledningar och VA-försörjning. Kapacitetsbedömning behöver dock alltid göras för varje exploateringsområde för att utreda ledningskapacitet och kapacitet för aktuellt vatten- respektive reningsverk.

Om kapacitetsutrymme saknas, om aktuellt område inte ligger som utbyggnadsområde i ÖP eller om aktuellt utbyggnadsområde ligger långt ifrån befintligt verksamhetsområde och bedöms vara ett kommunalt ansvar enligt 6§ vattentjänstlagen ska utbyggnadsplanen i denna VA-plan vara vägledande för om och

Kostnad för VA-anslutning

Kostnad för VA-anslutning regleras av vattentjänstlagen §§ 24-38. Avgifter enligt 26 och 27 §§ vattentjänstlagen får inte överstiga det som behövs för att täcka kostnaderna för den vattentjänsten. Därför får kommunen inte ta ut högre avgifter än vad den faktiska kostnaden är för utbyggnad av VA.

Principer för inlösen av onyttiggjord enskild anläggning

Kommunen ersätter fastighetsägare för enskilda VA-anläggningar som onyttiggörs i samband med utbyggnad av VA i befintlig bebyggelse. Ersättning ges med 10 års avskrivningstid för anläggningsdelar och ersätts mot uppvisande av kvitto. Fastighetsägaren fortsätter att äga anläggningen.

när utbyggnad av bebyggelseområdet kan göras. Emellertid ska detta vägas mot andra nyttor som exploateringen medför. I anslutning till ”Riktlinjer för bostadsförsörjning” ska ett kommande arbete med utbyggnadsstrategi tas fram. I denna ska VA-planens förutsättningar vägas in, men där det är motiverat ska utbyggnadsstrategin äga företräde framför VA-planen i prioriteringar och utbyggnader av VA till nyexploatering.

Vid planerad kommunal exploatering alternativt upprättande av exploateringsavtal med extern part beställer kommunledningskontoret nödvändig utbyggnad av infrastruktur från C4 Teknik.

Kristianstads kommuns VA-policy ska vara vägledande för bedömning av lämplighet gällande ny exploatering.

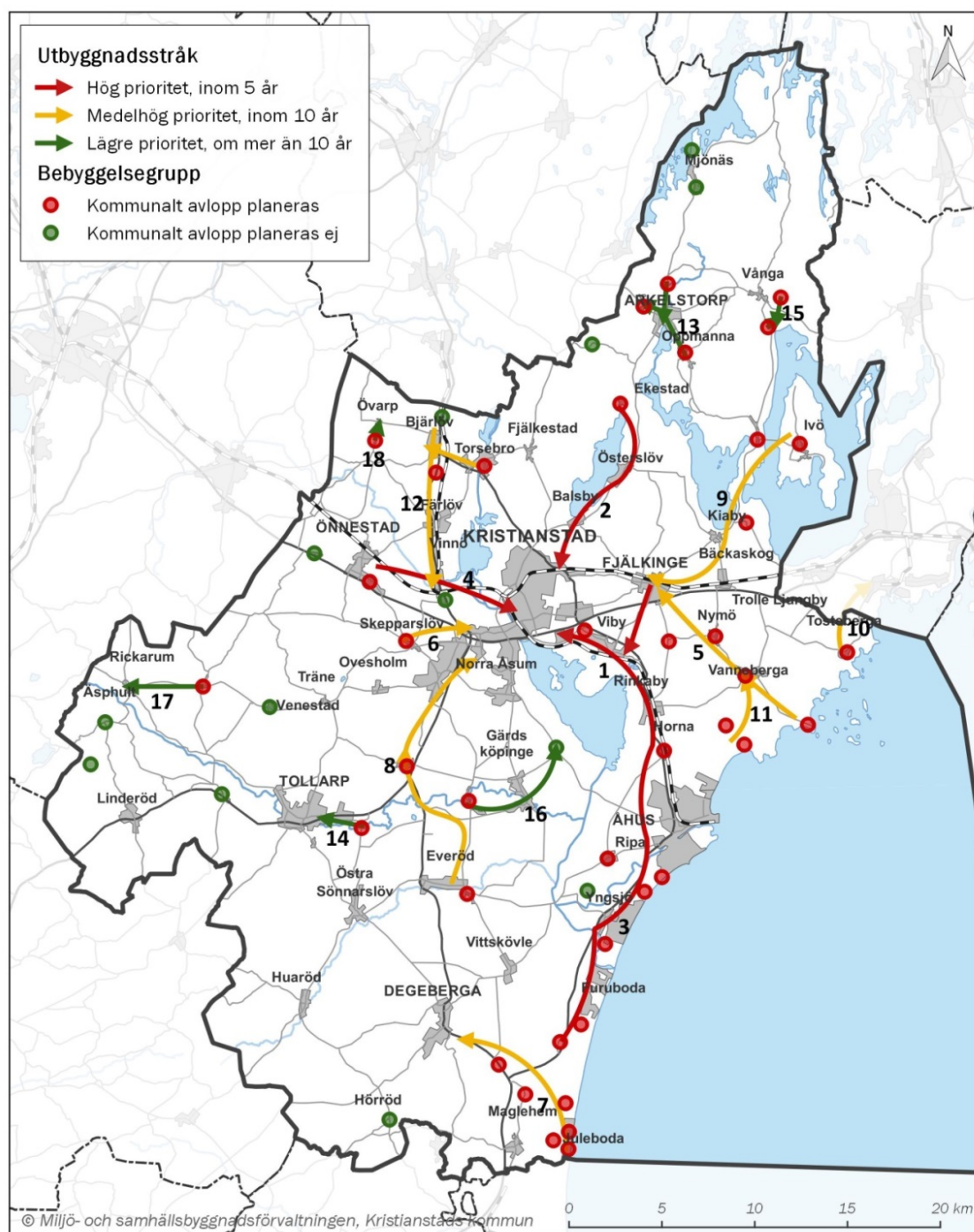
Anslutning av enstaka fastigheter till det kommunala VA-nätet

För fastigheter som ligger utanför befintligt verksamhetsområde och som inte ingår i VA-planens utbyggnadsplan kan under vissa omständigheter anslutning tillåtas via särskilt avtal.

Om bebyggelsen är del av ett område för vilket det behöver ordnas kommunalt VA av miljöskäl eller hälsoskäl enligt vattentjänstlagen ska kommunen besluta om verksamhetsområde. Ett sådant område ska inte anslutas via avtal utan arbetas in i den ordinarie tidsplanen.

Utbyggnad av kommunal vatten- och avloppsförsörjning 2016-2025

Utbyggnadsområden för allmänt VA utgår från strukturen (*stråken*) i det befintliga VA-nätet. Kartan i figur 9 ger en beskrivning av prioritering av stråken. Tidsangivelserna utgår från planens start, dvs från 2016.

Figur 9. Behovsbedömda bebyggelsegrupper i utbyggnadsstråk.

Av de bedömda bebyggelseområdena tillhör 39 stycken kategori A, vilket innebär att allmänt VA behövs redan idag - eller kategori B där allmänt VA kan behövas om bebyggelse tillkommer. Dessa bebyggelsegrupper ingår i den strategi som har utvecklats för att åstadkomma en så effektiv VA-utbyggnad i dessa områden som möjligt. Dessa områden är markerade med en röd punkt i kartan med tillhörande stråkpilar som markerar riktning mot befintligt reningsverk. Undantag är Strö/Övarp där det troligtvis kommer att behövas en lokal avloppslösning. De gröna punkterna i kartan markerar bebyggelsegrupper där anslutning till kommunalt avlopp inte planeras i nuläget. Se vidare i plan för enskild VA-försörjning, del 7.

Utbyggnadsplanen omfattar totalt ca 2040 hushåll.

För Tosteberga bör en anslutning till avloppsnätet i Nymölla (Bromölla kommun) utredas.

Beskrivning av utbyggnadsområden

1. Hammar/Viby

Utbyggnadsområdet ligger inom stadsområdet och har ca 20 fastigheter varav några är verksamheter. Området har kommunalt vatten och ligger nära överföringsledningen från Rinkaby-Åhus och överföringsledningen från Fjälkinge som båda har kända problem och där förnyelse/förbättringsarbete nu pågår/planeras. Ny plan för området skall arbetas fram. Recipienten för detta område är Hammarsjön. Beslut om genomförande har fattats. Utbyggnad sker 2016-2017.

2. Österslövsstråket

De mindre orterna Balsby och Österslöv är enligt översiktsplanen intressanta som framtida utvecklingsområden för kommunen och erbjuder höga boendekvalitéer. Utredning har gjorts inför nyexploatering i Balsby som visar att åtgärder krävs för att säkra VA-försörjningen i området.

Ekestad har ca 60 hushåll. VA-försörjningen sker idag genom enskilda lösningar. Dricksvattnet bedöms vara dåligt i delar av området. Recipienten för området är Råbelövssjön som bedöms ha måttlig ekologisk status. Vattenledningen mellan Arkelstorp och Österslöv går genom byn. Beslut om utbyggnad har tagits och utbyggnad är planerad till 2017.

3. Åhuskusten

Omfattande arbete med anslutning av fastigheter längs Åhuskusten till kommunalt VA pågår. Kvarstående område är Yngsjöstrand som blivit fördröjt på grund av överklagande från markägaren och tillika ägaren av ett privat vattenverk inom området. Detta gör att det är svårt att avgöra när ett genomförande kan komma till stånd.

Dricksvattenförsörjning sker via Åhus vattenverk. Ett omvandlings-/bebyggelsetryck finns längs med delar av kuststräckan. Stråket omfattar 200 hushåll vid full utbyggnad och består av områden som ligger i anslutning till befintligt system men som ännu inte har införlivats i verksamhetsområdet.

Horna, norr om Åhus, har ca 50 hushåll varav 5 fritidsboende och 45 permanentboende. Recipienten för detta område är grundvattnet som bedöms vara mycket sårbart. Dagens VA-lösningar består av enskilda anläggningar.

Ripa är ett område med ca 40 hushåll varav 4 fritidsboende och 36 permanentboende. VA-försörjning sker genom enskilda lösningar. Recipienten är grundvattnet.

Stora Ekens väg har 35 hushåll varav 33 fritidsboende och 2 permanentboende. Kommunalt vatten finns, i övrigt enskilda avlopp. Recipienten för detta område är Hanöbukten. Här finns bebyggelsetryck.

Yngsjö – Mästers väg har 20 hushåll, blandat fritidsboende och permanentboende. Recipienten för detta område är Hanöbukten. Mästers väg har enskilda avloppslösningar med varierande status. Området ligger mycket nära planerad ledning.

Gamla Furuboda är bebyggelsen längs med Furubodavägen där det finns exploateringsintresse och förtätning kan väntas. Omfattar ca 25 fastigheter idag.

Åhuskärr är en relativt tät äldre bebyggelse med inslag av nybyggda hus. Totalt ca 30 fastigheter.

4. Önnestadsstråket

Önnestad tillhör kommunens basorter och beskrivs som ett utbyggnadsområde i kommunens översiktsplan. En utredning om ledningskapacitet in till CRV bör göras. Vattenverk finns i Önnestad. Utbyggnadsområdena omfattar totalt ca 100 hushåll inkl. hushåll längs med vägen.

Önnestad, södra delen är ett område med 40 hushåll varav 1 fritidsboende och 39 permanentboende. VA-försörjningen sker genom enskilda anläggningar som är inventerade och är i dåligt skick. Recipienten är grundvattnet som är mycket sårbart.

5. Vannebergastråket, etapp I

Vanneberga reningsverk har begränsade möjligheter till utbyggnad och kustområdet i sin helhet är i behov av bättre VA-lösning. Stråket omfattar totalt ca 210 fastigheter. En utredning om Fjälkingeledningens kapacitet är nödvändig. Vattenverket i Vanneberga saknar tillstånd och förser endast ett fåtal fastigheter med dricksvatten, övriga förses med dricksvatten från en privat gemensamhetsanläggning. Dricksvattenförsörjningen för hela området behöver därför utredas. Stråket föreslås byggas ut i två etapper med utbyggnad till Vanneberga som etapp I.

Vanneberga by har ca 100 hushåll varav 2 fritidsboende och 98 permanentboende. VA-försörjningen är blandat, kommunalt vatten finns delvis, övriga har samfärdad vattenförsörjning och en mindre andel av hushållen är anslutna till den kommunala avloppsanläggningen som har begränsad utbyggnadsmöjlighet. Recipienten är grundvattnet som är mycket sårbart.

Nymö ligger i anslutning till föreslagen ledning mellan Vanneberga och Fjälkinge. Totalt ca 70 fastigheter. Fastigheterna har idag enskilt VA. Recipient är grundvattnet.

Landön har ca 40 hushåll varav 24 fritidsboende och 16 permanentboende. Här finns också en stor campingplats. Recipienten för detta område är Hanöbukten. Planer på viss exploatering finns.

6. Öllsjö-Vä-stråket

Skepparslöv är ett område med totalt ca 80 hushåll varav 4 fritidsboende och 76 permanentboende. Här finns även en numera nedlagd skola, kyrka och verksamhetslokaler. Området är utpekad i översiktsplanen som intressant utvecklingsområde och är politiskt prioriterat. Exploateringsintressen finns, dock inte i direkt anslutning till befintlig bebyggelsegrupp. Recipienten för detta område är grundvattnet som bedöms vara mycket sårbart. Ur miljösynpunkt finns det dock områden som belastar grundvattnet hårdare, då den befintliga bebyggelsen inom Skepparslövs bykärna har enskilda avlopp i relativt gott skick. Avloppsledningen från den befintliga bebyggelsen ansluts till CRV via anslutningspunkt i Öllsjö eller Vä. Bedömning av möjligheten att bygga ut VA för ny bebyggelse har utretts och bör tas i beaktande i samband med utbyggnad av VA för den befintliga bebyggelsen. Vid dimensionering av VA-systemet är det av stor vikt att antalet fastigheter som beräknas anslutas är korrekt så att funktionen på systemet upprätthålls.

7. Degebergastråket

Stråket omfattar totalt ca 470 fastigheter. Reningsverket i Degeberga är väl fungerande och har kapacitet för nuvarande belastning. En utredning för att bedöma om kapacitetshöjande åtgärder krävs för att ansluta nedanstående bebyggelsegrupper till reningsverket eller om det bör anläggas ett nytt reningsverk för dessa fastigheter genomförs under våren 2016. Vattenverk finns i Degeberga, Friseboda och Maglehem. I samband med utredningen av stråket bör möjligheten undersökas att avveckla Maglehems reningsverk och samordna med Degebergastråkets utbyggnad. En förutsättning för detta är att ett separat dagvattennät anläggs i Maglehem, som planeras ske 2019.

Österlia-Olseröd är två mindre utsträckta bebyggelsegrupper längs vägen mellan kusten och Degeberga. Ca 50 fastigheter som alla har kommunalt vatten men enskilda avloppslösningar. Recipient är grundvattnet.

Olseröds sommarby är ett fritidshusområde med viss omvandling till permanentboende. Recipient är Hanöbukten. Området består av ca 60 planlagda fastigheter med enskilda avloppslösningar och några har kommunalt vatten. Här finns några obebyggda tomter.

Rigeleje med Juleboda är ett område med ca 290 fastigheter varav nästan alla bedöms vara fritidsboende. Sannolikt finns här ett betydande sommarboende under perioden maj - augusti. Recipienten för detta område är Hanöbukten. Området har kommunalt vatten och enskilda avlopp.

Holma är ett fritidshusområde som ligger väster om Rigeleje. Fastigheterna har kommunalt vatten och gemensam avloppsanläggning med oklar status. Ca 90 fastigheter varav ca 10 är obebyggda.

8. Everödsstråket

Everöd är inkopplat på tryckledningen från Huaröd och Ö Sönnarslöv in till CRV. Ledningen har problem med svavelväte. Kommunalt vattenverk finns i Everöd men planeras att byggas nytt för Everöd och Gärds Köpinge.

Lyngby är ett område med 30 hushåll varav 4 fritidsboende och 26 permanentboende. Recipienten för detta område är grundvattnet. Området har blandade VA-lösningar, kommunalt vatten finns och enskilda avlopp. Området ligger nära befintlig tryckledning i Everöd.

Tings Nöbbelöv. Området ligger intill befintlig tryckledning från Everöd, vissa fastigheter är redan anslutna. Området omfattar ca 40 fastigheter. Recipient är grundvattnet som är sårbart i området. Några fastigheter har kommunalt dricksvatten.

9. Fjälkingestråket

Fjälkinge är en av kommunens basorter, förväntas bli ett utbyggnadsområde nu när samhället har fått Pågatågsstopp. En utredning om ledningskapacitet in till CRV bör göras. Vattenverk finns i Fjälkinge och Bäckaskog. Utbyggnadsområdena omfattar totalt ca 100 hushåll.

Befintlig tryckledning finns från Bäckaskogs slott via Kiaby, Bäckaskog och Fjälkinge in till CRV.

Ivö, centrala delen har 80 hushåll varav 30 fritidsboende och 50 permanentboende. Dessutom finns två större campingplatser. Recipienten för detta område är Ivösjön via grundvattnet. Dagens VA-lösningar består av kommunalt vatten och avlopp för en del av bebyggelsen. Övriga har enskilda lösningar för både vatten och avlopp. Den kommunala avloppsanläggningen är i behov av utbyte på sikt. En potentiell lösning för VA-försörjning på Ivö är genom sjöledning för avlopp. Vattenförsörjning kan antingen ske genom sjöledning från Bäckaskog/Fjälkinge eller genom ombyggnad av Ivö vattenverk.

Kjuge är ett mindre område på ca 20 fastigheter nära ledningen från Bäckaskog som kan bli aktuellt för anslutning. Närmare utredning får göras i samband med förstudie för stråket. Recipient är grundvattnet.

10. Nymöllastråket

Tosteberga har 50 hushåll varav 7 fritidsboende och 43 permanentboende. Recipienten för området är Hanöbukten. VA-försörjningen är inte tillfredsställande, gemensamt vatten finns - i övrigt enskilda avlopp. Möjlighet för anslutning till Bromölla via Nymölla kan finnas. Annars kan alternativ med lokal rening övervägas.

11. Vannebergastråket, etapp II

Etappen består av två grupper av fritidshusbebyggelse nära kusten. Ledningsdragning kan ske mot Rinkaby eller mot Åhus.

Fårabäck har 94 hushåll varav samtliga är fritidsboende på arrendetomter. Recipienten för området är Hanöbukten via grundvattnet. VA-försörjningen är inte tillfredsställande med enskilda VA lösningar antingen enskilt eller i mindre samfälligheter om 3-6 stugor.

Krontorp-Svenstorp är två mindre bebyggelsegrupper som ligger på vägen mellan Fårabäck och Vanneberga. Totalt ca 40 fastigheter. Enskilda VA-lösningar med grundvattnet som recipient.

12. Bjärlöv – Färlöv-stråket

Torsebro är ett utsträckt område som omfattar närmare 100 fastigheter på båda sidor om Helge å. Blandade VA-lösningar finns, många omgjorda på senare år, både enskilda och gemensamhetsanläggningar. Helge å och grundvattnet är recipient. Avstånd till Bjärlövsledningen är knappt 1 km men ledningsdragning mot Näsby bör även övervägas.

13. Arkelstorp

Arkelstorp är en av basorterna. Allmän VA-anläggning finns i byn med eget reningsverk och kommunalt vatten från Kristianstad. Några mindre bebyggelsegrupper ligger i närheten till Arkelstorp.

Gamla Arkelstorp och Brunnen, ca 30 fastigheter. Har enskilda VA-lösningar.

Brunstorp, med 20 fastigheter har kommunalt vatten, men enskilda avloppslösningar.

Oppmanna, sydost om byn med ca 60 fastigheter som kan anslutas till Arkelstorp.

14. Tollarpsstråket

Reningsverket i Tollarp har tillräcklig kapacitet för anslutning av nedanstående fastigheter. Recipient är Vramsån. Kommunalt vattenverk finns i Tollarp.

Hommentorp har 20 hushåll samt ytterligare ca 10 hushåll i Östra Vram, varav 1 fritidsboende och 29 permanentboende. Recipienten för detta område är Vramsån. Hommentorp har blandade VA-lösningar, kommunalt vatten finns, i övrigt enskilda anläggningar.

15. Vånga, öster och söder om byn

Direkt utanför Vånga by finns dels ett område söder om byn och ett öster om byn. Tillsammans är det 50 hushåll varav 2 för fritidsboende och 48 för permanentboende. Recipienten för detta område är Ivösjön respektive grundvattnet. Till Vånga reningsverk är de centrala delarna av byn anslutna. Vid utbyggnad behöver kapaciteten i reningsverket utredas närmare och eventuellt krävs vissa ombyggnader. Det finns ett befintligt vattenverk som kan kräva ombyggnation. Utbyggnad bör ske samlad för hela området.

16. Köpingestråket

Reningsverket i Gärds Köpinge bör utredas/åtgärdas innan vidare projektering görs. Recipient är Vramsån. Ett alternativ kan vara att lägga överföringsledning till CRV och lägga ner reningsverket, som dock behöver åtgärdas för tillskottsvatten innan det kan vara möjligt. Vattenverket i Gärds Köpinge har god kapacitet men är slitet och bör förnyas.

Gringelstad har 60 hushåll varav 2 är fritidsboende och 58 permanentboende. Här finns också verksamhetslokaler. Recipienten för detta område är grundvattnet/Vramsån. Ett mindre antal fastigheter har en gemensamhetsanläggning, i övrigt enskilda lösningar.

Hovby omfattar ca 30 fastigheter intill Hammarsjön som är recipient. Risk för blandning avlopp och vattentäkt finns.

17. Rickarumstråket

Reningsverket har kapacitet för ökat flöde, och investeringar har gjorts under 2012 för att klara reningskraven. Recipient är Vramsån. Kommunalt vattenverk finns.

Djurröd är ett område med 50 hushåll varav 3 fritidsboende och 47 permanentboende. Recipienten för detta område är grundvattnet som bedöms vara sårbart. Möjligheten att leda avloppsvattnet till Rickarums reningsverk bör utredas som förstaalternativ.

18. Norra Strö – Övarp

De mindre byarna Norra Strö och Övarp har ca 45 hushåll varav 1 fritidsboende och 44 permanentboende. Här finns också kyrka och verksamhetslokaler. VA-försörjningen är blandad – kommunalt vatten finns i Norra Strö, i övrigt enskilda lösningar som är inverterade. Recipienten är grundvattnet. Risk för påverkan på kommunal vattentäkt. Teknikval för VA-försörjning behöver utredas närmare. Avloppsförsörjning till CRV är möjlig via Bjärlöv eller anläggande av en lokal kommunal anläggning. Detta får utredas i samband med förstudien för området.

Prioritering av VA-utbyggnad med handlingsplan och konsekvensbeskrivning

Områden med befintlig bebyggelse som föreslås prioriteras för VA-utbyggnad 2016-2025 för att införlivas i verksamhetsområdet presenteras i Tabell 8. Kostnadsuppskattningen är baserad på en schablonkalkyl som tar hänsyn till ledningssträckor, antal fastigheter som kommer att anslutas och möjligheten att utnyttja befintliga VA-anläggningar. I de fall det kan bli aktuellt med reningsanläggning tillkommer den kostnaden.

Prioritering av vilken ordning områdena där utbyggnad av kommunalt VA föreslås har föregåtts av diskussioner i styrgruppen samt remisshantering internt och externt. Vid revideringen har vissa justeringar gjorts med hänsyn till utökad kunskap, dels om de enskilda avloppen samt de befintliga Va-anläggningarnas status. Motiven till utbyggnad skiljer sig i olika områden där vissa områden motiveras utifrån miljö- och hälsoskäl, andra utifrån exploateringsvilja och samstämmighet med översiktsplanen.

Vid framtida taxeberäkningar behöver kostnaderna för utbyggnad i befintlig bebyggelse ingå i beräkningsunderlaget. Bedömning om det föreligger särförhållanden som motiverar särtaxa behöver göras i samband med förstudie av respektive område. I de allra flesta fall bedöms inga sådana särförhållanden råda.

Tidplanen är baserad på behovsbedömningen och fördelning av kostnader utifrån att VA-verksamheten får tillräckliga resurser i form av personal och investeringsbudget. För den föreslagna utbyggnadstakten förutsätter tidsplanen att resursförstärkning med två årsarbeten som projektledare samt administrativ resurs beviljas

Tabell 1. Prioriterade områden (befintlig bebyggelse) för utbyggnad av allmänt VA-nät. FS=förstudie

Bebyggelseområde	Utbyggnads- period	Kostnadsfördelning (Mkr)												Sum (Mkr)
		-2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025		
<u>Hammar/Vibystråket</u>	2016-2017												14	
		FS	9	5										
<u>Österslövsstråket</u>	2016-2018												18	
Ekestad		FS	2	7	9									
<u>Stråk-Åhuskusten</u>	2017-2020												78	
Yngsjöstrand (tidigare beslutat) - prel. planering				10	15	9								
Horna			FS	9										
Yngsjö-Mästers väg-Stora Ekens väg				FS	2	10								
Gml. Furuboda v. Åhuskärr					FS	2	11							
Ripa				FS	3	7								
<u>Maglehem</u>														
Dagvattennät i Maglehem			FS			8	7						15	
<u>Önnestadsstråket</u>	2019-2020												9	
Önnestad S					FS	5	4							
<u>Vannebergastråket etapp I</u>	2019-2022				FS	1	10	15	11				37	
Nymö														
Vanneberga														
Landön														
<u>Öllsjö-Vä-stråket</u>	2020-2021												15	
Skepparslöv						FS	1	14						
<u>Degebergastråket</u>	2021-2024				FS	FS	FS	2	15	15	11		43	
Österlia-Olseröd														
Olseröds sommarby														
Rigeleje														

Bebyggelseområde	Utbyggnads- period	Kostnadsfördelning (Mkr)											Sum (Mkr)
		-2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Juleboda Holma (Ev. senare)													
<u>Everödsstråket</u>	2021-2022												9
Lyngby							FS	1	4				
Tings Nöbbelöv							FS		4				
<u>Fjälkingestråket</u>	2022-2025						FS	FS	2	16	7	10	35
Ivö													
Barum													
Kjuge (ev. senare)													
<u>Vannebergastråket - etapp II</u>	2023-2025							FS	FS	2	10	9	21
Krontorp-Svenstorp													
Fårabäck													
<u>Nymöllastråket</u>	2022-2024												11
Tosteberga								FS	2	6	3		
<u>Bjärlöv-Färlövstråket</u>	2024-2025												17
Torsebro									FS	1	8	8	
<u>Summa</u>			11	31	29	42	34	32	38	40	39	27*	322

Tabell 2. Områden planerade efter 2025 – Kostnader grovt uppskattade.

<u>Område</u>		<u>Mkr</u>
Arkelstorp	50 +ca 60	10
Brunnen		
Oppmanna		
Stråk-Tollarp	30	5
Hommentorp		
Vångastråket	75	13
Vånga Ö		
Vånga S		
Köpingestråket	100	13
Gringelstad		
Hovby		
Rickarumsstråket	70	15
Djurröd		
Norra Strö		15

Handlingsplan i väntan på kommunalt VA

I handläggning av ärenden enligt miljöbalken och PBL behöver hänsyn tas till utbyggnadsplanen för VA. I områden där VA-utbyggnad planeras endast några år fram i tiden, är det rimligt att prövning av ärenden om bygglov eller tillstånd för enskilda avlopp hanteras i särskild ordning.

För att enskilda kommuninvånare inte ska bli orimligt hårt drabbade behöver de ges möjlighet att göra sina egna val. Det kan de göra om informationen är tydlig och konsekvent om när och hur utbyggnaden av kommunalt VA kommer att ske. Det avgörande är att fastighetsägaren får all information om utbyggnadsplanerna och vet vad som gäller för anslutning till VA-nät och policy för inlösen av en enskild anläggning.

Bygglov i väntan på VA-utbyggnad

Vid beredning av ett bygglovsärende på en fastighet som inte är ansluten till befintligt allmänt VA-nät är det alltid kommunens Miljö- och hälsoskyddsnämnd som prövar avloppsfrågan i samband med ansökan om tillstånd för enskild VA-anläggning. Det är i tillståndsprövningen alltid fastighetsägaren alternativt exploatören som ska ta fram förslag till avloppslösning.

För områden med ny bebyggelse där utbyggnad är planerad mer än fem år framåt i tiden:

Kommunen ger tydlig information om vilka utbyggnadsplaner som finns, att fastighetsägaren har en skyldighet att betala anläggningsavgift när förbindelsepunkt för anslutning till kommunalt VA är meddelad samt att anläggningens restvärde kan återbetalas genom inlösen.

Den enskilda anläggningen samt en lämplig anslutningspunkt till det allmänna VA-nätet bör planeras så att placering av VA-ledningar inne på fastigheten förbereds för framtida anslutning. Prövning av bygglov och tillstånd enligt miljöbalken sker enligt sedvanlig process, se mer nedan. När området sedan byggs ut och förbindelsepunkt är meddelad betalar fastighetsägaren anläggningsavgift och kopplar in sig på VA-nätet i förbindelsepunkten. Kommunen löser in den enskilda anläggningen om restvärde finns enligt gällande policy.

För områden med planerad VA-utbyggnad inom 5 år:

Kommunen ger tydlig information om vilka utbyggnadsplaner som finns, att fastighetsägaren har en skyldighet att betala anläggningsavgift för kommunalt VA när förbindelsepunkt är meddelad samt att anläggningens restvärde kan återbetalas genom inlösen för

befintlig bebyggelse, dock inte för ny bebyggelse. Vid prövning ges möjlighet att installera temporär avloppslösning som får beslutas om i varje enskilt fall, se nedan. När området sedan byggs ut och förbindelsepunkt har meddelats betalar fastighetsägaren anläggningsavgift och kopplar in sig på VA-nätet i förbindelsepunkten. Kommunen löser in den enskilda anläggningen för befintlig bebyggelse om restvärde finns enligt gällande policy.

Ny bebyggelse i grupp

För nya bebyggelsegrupper måste prövningen som regel föregås av detaljplanläggning där bedömning av vatten- och avloppsförsörjningen behöver ske utifrån läget i förhållande till befintligt verksamhetsområde, storlek av planerad bebyggelse samt naturförutsättningarna på aktuell plats utifrån bestämmelserna i plan- och bygglagen, vattentjänstlagen och miljöbalken. För grupper som inte är bebyggelse ”i ett större sammanhang” enligt vattentjänstlagen bör en samlad avloppslösning eftersträvas.

Utredning av vatten- och avloppsförsörjningen i detaljplaneprocessen bekostas av exploatören. Bedömning om det föreligger ett kommunalt ansvar görs i samband med detaljplanläggning. I bedömningen ur kommunal synvinkel bör en bedömning göras huruvida anläggandet kan göras kostnadseffektivt både med avseende på läge i förhållande till befintligt verksamhetsområde, investeringsnivå såväl som kommande driftkostnader. Bedömning av vilken tekniklösning som kan vara aktuell måste göras i varje enskild prövning.

Tillsyn och prövning av enskilda avloppsanordningar enligt Miljöbalken i väntan på utbyggnad

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har 2012-11-01 fattat beslut om ”Handlingsplan för små avloppsanordningar inom sammanhållen bebyggelse i avvaktan på VA-utbyggnad”. Följande riktlinjer har antagits:

Utbyggnad inom 5 år

Följande bör gälla inom områden där det kommunala VA-nätet kommer att bli utbyggt inom perioden 0- 5 år från att VA-planen fastställts:

- Små avloppsanordningar utan längre gående rening än slamavskiljning skall åtgärdas.
- Fastigheter som har stenkistor och sjunkbrunnar som efterbehandling får kvarstå utan åtgärd.

- I varje enskilt fall skall dock en individuell bedömning utföras av avloppsanordningen för att konstatera om anläggningen uppfyller hygienaspekterna. En sammanvägd bedömning ska göras där anordningens robusthet, reduktion av sjukdomsframkallande mikroorganismer samt utsläppspunktens lokalisering beaktas. En försiktighetsåtgärd som bör beaktas för att motverka risker för framförallt hälsoskyddet är skyddsavstånd då avloppsvattnet infiltreras till grundvatten.

Utbyggnad inom 5-10 år

Följande bör gälla inom områden där det kommunala VA- nätet kommer att bli utbyggt inom perioden 5-10 år från att VA-planen fastställts:

- Små avloppsanordningar utan längre gående rening än slamavskiljning skall åtgärdas.
- Fastigheter som har stenkistor och sjunkbrunnar som efterbehandling skall åtgärdas.
- I varje enskilt fall skall dock en individuell bedömning utföras av avloppsanordningen för att konstatera om anläggningen uppfyller hygienaspekterna. En sammanvägd bedömning ska göras där anordningens robusthet, reduktion av sjukdomsframkallande mikroorganismer samt utsläppspunktens lokalisering beaktas. En försiktighetsåtgärd som bör beaktas för att motverka risker för framförallt hälsoskyddet är skyddsavstånd då avloppsvattnet infiltreras till grundvatten.

Utbyggnad om tidigast 10 år

Följande bör gälla inom områden där det kommunala VA- nätet kommer att bli utbyggt tidigast 10 år efter att VA-planen fastställts:

- Skyddsåtgärder skall tillämpas enligt naturvårdsverkets allmänna råd NFS 2006:7, vilket innebär att normal och hög skyddsnivå ur hälso- och miljöskydd skall tillämpas.

Tekniska lösningar som är lämpliga i väntan på VA-utbyggnad

Vid nybyggnation av bostad inom sammanhållen bebyggelse kan separat hantering ske av fekalier/WC-avlopp till en sluten tank, så att dessa inte blandas med avloppsvatten som efter behandling leds till yt- eller grundvattenrecipient. Tillstånd för sluten tank kan tidsbegränsas en viss tid intill dess att kommunen har upprättat en förbindelsepunkt för kommunalt avlopp.

Efterbehandling av spillvatten från en godkänd slamavskiljare kan ske i exempelvis markbädd, infiltration eller liknande.

Fastighetsägare kan även på eget initiativ bilda en samfällighetsförening och bekosta och inrätta en gemensam avloppsanordning som uppfyller naturvårdsverkets allmänna råd NFS 2006:7. Fördelar med en gemensam anläggning är att antalet utsläppspunkter minskar.

Information till fastighetsägare

Information till fastighetsägarna kan ges antingen via skriftlig information efter inventering eller vid informationsmöte ute i samhällena.

Plan för enskild VA-försörjning

I Tabell 10 nedan redovisas bebyggelsegrupper utanför verksamhetsområdet som bedömts inte ha behov av allmänt VA inom överskådlig tid. Tabellen redogör för hur många fastigheter som finns och vilka kända VA-lösningar som finns i områdena. I dessa områden bör andra långsiktiga lösningar än enskild anläggning uppmuntras som t.ex. gemensamhetsanläggning.

Tabell 3. Behovsbedömda bebyggelsegrupper utanför verksamhetsområdet, antal fastigheter samt beskrivning av VA-standard där det är känt

Område	Antal fastigheter	Beskrivning
Hörröd	20	Större delen permanentboende, enskild VA
Karpalund	15	Permanentboende. Varierande VA-standard, Avloppen är inventerade
Mjönäs N	40	Större delen permanentboende, enskild VA
Mjönäs	20	Blandat boende, enskild VA
Röetved	25	Permanentboende, enskild VA
Sätaröd	30	Permanentboende, enskild VA
Vasahus	15	Permanentboende, enskild VA
Venestad	25	Permanentboende, enskild VA
Åbro	25	Mest fritidsboende, enskild VA
Äsphult	30	Permanentboende, enskild VA

Tillsyn enligt Miljöbalken

Inventering av enskilda avlopp sker löpande, där områden med dåliga avlopp och recipientens känslighet är vägledande. Vid inventering av enskilda avlopp prioriteras de områden som inte ligger inom områden där kommunalt VA planeras inom de närmsta åren.

Vid inventeringen görs en översyn av anläggningens typ och status samt var avloppet leds samt recipientens känslighet. En inspektionsrapport sammanställs och överlämnas till fastighetsägaren som har tre månader på sig att vid behov komma in med ansökan om tillstånd för förbättring eller inrättande av ny anläggning. Åtgärder skall vara utförda inom två år. En kvalitetsförsäkran/egenkontroll skickas in när anläggningen är helt klar. Fastighetsägaren och entreprenören skriver under denna kvalitetsförsäkran/ egenkontroll och intygar att anläggningen är utförd enligt insänd ansökan och meddelat beslut samt utförd enligt tillverkarens lägningsanvisningar.

Normal och hög skyddsnivå

Naturvårdsverkets allmänna råd¹ anger en indelning i normal och hög skyddsnivå. Med tanke på de känsliga recipienterna i Kristianstad kommun bedöms skyddsnivån vara hög på många platser.

Enligt Miljö- och hälsoskyddsnämndens policy rörande bedömningsgrunder för små avlopps-anläggningar för hushållspillvatten gäller **hög skyddsnivå** för följande områden:

- inom 500 m från kustlinjen
- inom 100m från strand (ytvatten, vattendrag, dike)
- inom vattenskyddsområde (primär och sekundär zon)
- inom sammanhållen bebyggelse/detaljplan
- i övrigt där normal skyddsnivå inte förväntas utgöra tillräckligt skydd för miljö- och hälsa.

Tekniska lösningar

Bor man utanför tätorterna har man i regel en enskild dricksvattenbrunn eller en gemensam dricksvattenbrunn med närboende. Det är viktigt att den som har en egen vattentäkt regelbundet kontrollerar sitt dricksvatten. Kommunen har inget tillsynsansvar för enskilda vattentäkter utan ansvaret för att kontrollera vattenkvaliteten ligger hos fastighetsägarna själva.

För val av avloppsanläggning utanför verksamhetsområdet gäller att tekniken man väljer ska vara lämplig för platsen, uppfylla lagens krav samt överensstämma med fastighetsägarens egna önskemål. Information som är anpassad till privatpersoner finns i broschyren: *Information om små avloppsanläggningar i Kristianstads kommun*. Denna broschyr ger en översiktlig beskrivning av olika tekniklösningar. Broschyren finns att ladda ner från kommunens hemsida.

På Avloppsguiden.se finns mer information om olika reningstekniker, produkter och leverantörer.

Naturvårdsverkets allmänna råd för små avloppsanläggningar riktar sig i första hand till tjänstemän på kommunens plan-, miljö- och hälsoskyddskontor. Mycket av det som står

---

¹ Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har tagit över tillsynsansvaret för enskilda avlopp från Naturvårdsverket.

är också tillämpligt för privatpersoner med enskilda avlopp. Även på avloppsguiden.se finns bra information som riktar sig enskilda fastighetsägare.

Informationsbroshyr som finns att ladda ner från kommunens hemsida.

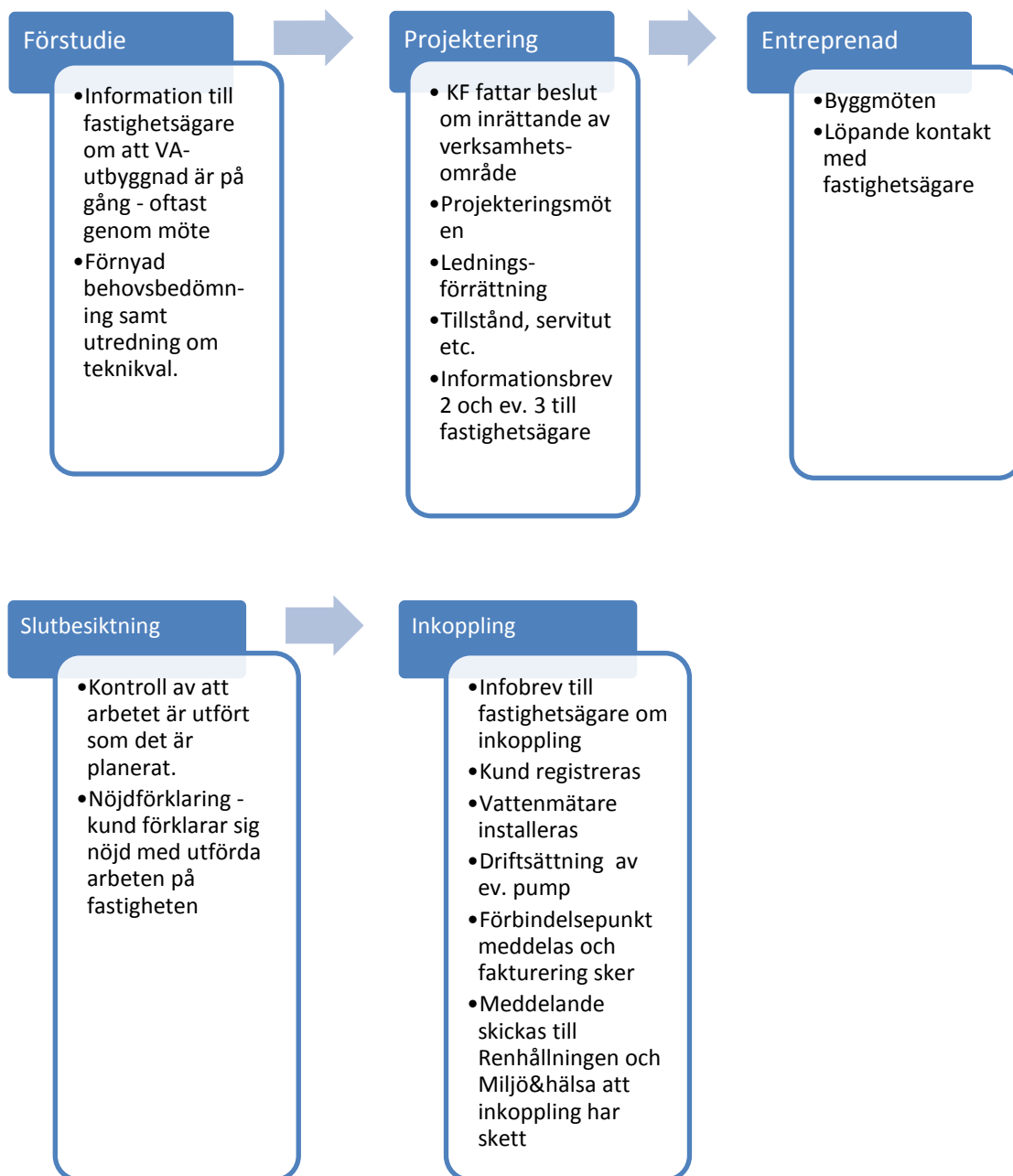
Tabell 4. Översikt över anläggningstyper för enskild VA-försörjning

		Normal skyddsnivå	Hög skyddsnivå
BDT + WC	Infiltration ¹	X	
	Markbädd ¹ med fosforfälla	X	X
	Kemisk fällning och efterpolering	X	X
	Minireningsverk med bra testresultat	X	X
	Urinseparerande toalett med uppsamling av urin till sluten tank samt övrigt spillvatten till slamavskiljare med efterföljande infiltration eller markbädd	X	X
	Torrtoalett, BDT-vatten till infiltration eller markbädd	X	X

1. Anläggningen utformas motsvarande infiltration/markbädd enl. Naturvårdsverkets faktablad 8147.

Utbyggnad av VA i befintlig bebyggelse – så här går det till

Nedan följer en förenklad beskrivning över processen vid utbyggnad av VA i befintlig bebyggelse:

Normalt sett tar det ca två år från förstudiearbetet startar till inkoppling kan ske. Ibland kan processen ta längre tid beroende på de olika tillståndsprövningar och ledningsförrättningar som kan vara aktuella.

Definitioner

Verksamhetsområde – ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt område där kommunen ansvarar för försörjning av dricksvatten och omhändertagande av dag- och/eller spillvatten. Vilka vattentjänster som avses ska framgå av beslutet.

Recipient – mottagande naturlig vattenförekomst för utsläpp av renat avloppsvatten. Kan vara sjö, å, havsområde eller grundvattnet.

Avloppsvatten – spillvatten eller annan flytande orenlighet, kylvatten och dagvatten som avleds från fastigheter inom detaljplanelagt område eller vatten som avleds från begravningsplats (miljöbalken). Bortledande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning (vattentjänstlagen).

Spillvatten – från hushåll och verksamheter. Hushållsspillvatten består av vatten från WC och bad- disk och tvättvatten. Spillvatten från verksamhet kan komma från industrier och andra verksamheter.

Dagvatten – tillfälligt förekommande, avrinnande vatten på ytan av mark eller konstruktion, t ex regnvatten, smältvatten och framträngande grundvatten.

Dränvatten – vatten som avleds genom dränering.

Duplikatsystem – Separerat avloppssystem med skilda ledningar för spillvatten och dagvatten.

Kommunalt VA – framställning och framledning av dricksvatten, bortledning och rening av spillvatten i kommunens regi.

Allmän VA-anläggning – en va-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt vattentjänstlagen.

Enskilt VA – en eller flera fastighetsägare med egen/gemensam dricksvattenbrunn och lösning för att ta hand om spillvatten.

VA-policy

Kristianstads kommun ska växa på ett hållbart sätt. Det är kommunens ansvar att VA-planeringen sköts på ett sådant sätt att det finns tillgång till ett rent och hälsosamt dricksvatten. Avloppssystemen ska vara byggda och skötas så att miljöpåverkan minimeras. VA-systemen ska byggas ut och underhållas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Kristianstads kommun är huvudman för de allmänna vatten- och avlopps-anläggningarna i kommunen. Kommunens tekniska förvaltning, C4 Teknik, ansvarar för verksamheten och underhåller anläggningarna. Principiellt viktiga beslut för VA-verksamheten tas av kommunfullmäktige, såsom ändring av det kommunala verksamhetsområdet för VA och beslut om VA-taxa.

Kommunen ska aktivt arbeta för ett ökat löpande samarbete med andra kommuner, organisationer och företag i alla strategiska VA-frågor som berör kommunen.

Planering för ny bebyggelse

VA-utbyggnad och VA-försörjning ska ske på ett samhällsekonomiskt och miljömässigt ansvarsfullt sätt.

Kommunens översiktsplanering och VA-planeringen behöver ske i dialog där möjligheterna till VA-försörjning ska vara vägledande för översiktsplaneringen och tvärtom.

Hänsyn behöver tas till befintliga förutsättningar för VA-försörjning i den fysiska planeringen. Befintliga VA-system och höjdförutsättningar är exempel på sådana förutsättningar.

Om ett antal fastigheter tillkommer till en bebyggelsegrupp så att ett större sammanhang enligt vattentjänstlagen uppstår, ska det kommunala verksamhetsområdet utvidgas.

VA-utbyggnad i befintlig bebyggelse

Behovet av VA-utbyggnad styrs av lag (2006:412) om allmänna vattentjänster där recipientens känslighet, antal fastigheter samt risk för översvämning är bedömningsgrunder. Prioriteringen av utbyggnadsområden ska göras på ett sådant sätt att tekniska, miljömässiga och ekonomiska faktorer vägs samman.

VA-utbyggnad ska ske med samtliga kommunala vattentjänster där behov finns enligt vattentjänstlagen om behovet inte har blivit tillgodosett sedan tidigare. Det betyder att om ett område ska förses med dricksvatten ska även spillvattenförsörjning ordnas.

I de fall anslutning efterfrågas för enstaka fastighet eller samfällighetsförening, som inte utgör ett större sammanhang enligt lag om allmänna vattentjänster, kan under vissa förutsättningar anslutning göras via avtal efter särskild prövning.

VA-anläggningen

Underhåll av och investeringar på kommunens VA-anläggning ska ske enligt en långsiktig underhålls- och investeringsplan.

Så långt det är möjligt ska arbeten på ledningsnät samordnas med övriga entreprenadarbeten.

Ekonomi

Kommunen har genom sin bebyggelseplanering möjlighet att styra utvecklingen av VA-taxan.

Utbyggnad och investering av den kommunala VA-anläggningen ska finansieras i sin helhet av beslutad VA-taxa.

Kommunfullmäktige ansvarar för att VA-taxan i sin helhet är balanserad mot behovet av utbyggnad, investering och underhåll av den kommunala VA-anläggningen.

För mer information

C4 Teknik

Malin Åberg, VA-strateg
Tel: 044-132155

Henrietta Wagland, VA-strateg
Tel: 044-132278

VA-utbyggnadsplan
för Kristianstads kommun 2016-2025
Dnr KS 2013/683
Antagen av kommunfullmäktige
2016-10-18

Kristianstads
kommun

Kristianstads kommun | C4 Teknik
www.kristianstad.se | c4teknik@kristianstad.se